

1r dia: dimecres al matí

La mare em desperta, com cada matí, amb un petó ben gros:

–Au, aixeca't, gafarró meu!

La mare sempre em diu gafarró; explica que de petit marranejava tant que semblava el cant d'un gafarró, un ocell rodonet de tons grocs amb un cant com un xisclet; jo no m'ho crec, la que plora a casa és la meva germana Mireia i ella més que un gafarró sembla una

sirena d'ambulància! M'aixeco una mica; la mare l'està vestint, que fresca!, jo, en canvi, he de vestir-me sol, menjar sol, rentar-me sol... El sol del matí es cola per la finestra i em dibuixa un triangle a la vànova, m'escalfa i recordo com m'agradava que la mare m'ho fes tot. En un tres i no res se'm clouen les parpelles, m'arrauleixo dins el llit i somnio que, amb el meu camió, salvo de quedar-se enfonsats a la sorra del desert una pila de cotxes.

–Au, Enric, llevà't; si no, haurem de córrer –la mare arrufa les celles.

Ospit!, em moria de ganes de continuar amb el somni, però no hi ha res a fer; salto del llit per anar a fer un pipí, rentar-me la cara i pentinar-me. Després em vesteixo i amago el camió de bombers a la butxaca dels pantalons del xandall de l'escola per jugar amb en Jordi, el meu millor amic, el campió de bàsquet, el

nen més alt de la classe i el que té més pigues a la cara. Salto els graons de tres en tres per baixar al menjador. Esmorzo la llet amb xocolata i les galetes que tinc sobre la taula, la mare peixa amb les farinetes la Mireia, que, entre cullerada i cullerada, sento que balbujeja:

–A papa?

–El papa és a treballar, però a la tarda et vindrà a buscar a l'escola –li respon la mare, que em pregunta–: I tu, ja tens la motxilla endreçada?

–Tot a punt! –i m'aixeco a ficar el plat i el got al rentaplats, agafo l'entrepà, pujo els graons tan ràpid que els peus em toquen el cul per recollir la motxilla, com si corregués una cursa d'atletisme; em poso l'anorac, ecs!; és verd i el verd és un color molt lleig, em penjo la motxilla i m'assec a les escales. La mare em mira i riu:

–Un gafarró amb la boca bruta de xocolata? Renta't i pentina't una altra vegada, corre que fem tard!

Vaig com un llamp cap al lavabo de l'entrada, sota l'escala, i em rento en un tres i no res. Ja a punt, i la Mireia al cotxet, sortim de casa i pugem carrer amunt: és tan estret que només hi pot passar un cotxe; a una banda, hi ha una pila de cases arrencades iguals que la meva i, a l'altra, el barranc de Vallparadís, ple de bardisses, matolls, ratolins i gats salvatges. Una iaia, la que viu tres cases més avall, la que va vestida de negre, camina amb un cistell de menjar per als gats; en una revolada en té més de deu al voltant, si fossin tigres del desert segur que no els en donaria, de perillosos que són!

Com sempre, veig molts pares, mares, nens i nenes esperant que s'obri la porta. I si la porta fos la boca d'un drac que se'ns empassés a tots? El pare d'un company d'una altra classe, en Rixi, i el seu germà petit, se'ns acosten. En Rixi ha vingut nou a l'escola aquest curs, es veu que abans vivien a Barcelona i s'han traslladat a Terrassa. És més gran que jo, però a mi m'agrada molt perquè a les estones del pati no deixa que els burrots dels grans ens prenguin la pilota i sempre ens defensa. Té el cabell tan arrissat que el seu cap sembla un laberint, en canvi, té les mans escarransides i rabassudes, no com les meves, que són de pianista, segons diu la mestra de música.

La meva mare i el pare d'en Rixi se saluden. Es veu que es coneixen de joves. Abans que el drac se'ns empassi, en Rixi em comenta satisfet:

–He demanat als Reis un Scalextric i l'àvia m'ha promès que el dissabte donarem la carta al patge Xiu-Xiu.

–Doncs jo tinc una llista més llarga que l'autopista més llarga que hi ha, un fotimer de coses, i l'avi em diu que no m'ho podran portar tot i que n'haig d'esborrar algunes; i jo no sé quines esborrar i m'empipa quantitat!
–mormolo mig moix.

–No esborris res, els Reis ja faran el que voldran.

Caram, que llest que és en Rixi, així ho faré. De sobte, el conserge obre i el drac se'ns empassa sense remei, ni un nen es queda fora. A les escales em trobo en Jordi, que m'ensenya un piló de cromos com mai no havia imaginat; quina enveja! Sona el timbre i correm escales amunt fins que l'Artur, mestre de sisè, ens atura:

–Les escales es pugen caminant.

Ja a classe llanço la motxilla al costat de la cadira, vaig als penjadors, agafo la bata i hi penjo l'anorac. Dret, amb la bata a la mà, i ple de curiositat li pregunto a en Jordi:

–Per què tens tants cromos?, que és el teu aniversari?

–No, i ara!, és que el pare i la mare, des que estan separats, l'un o l'altre em regalen sempre coses –en Jordi em pica l'ullet i les pigues de la cara se li ajunten totes i la cara li canvia de color.

No sé què pensar; per una banda, em fa enveja, tants cromos, però per l'altra, això de no viure amb el pare i la mare junts, no m'ho sé imaginar, no sé si m'agradaria. La Nona reclama ordre dues o tres vegades i jo corro a seure, al meu lloc, al costat de la Laia i a la taula de davant, per xerraire. La Laia és la nena que sap més coses de la classe, és rossa i porta els

cabells llargs i deixats anar, que de vegades la molesten per treballar i llavors es fa una cua, però li passa el mateix que a mi, ens agrada xerrar pels descosits.

–Prou brogit, que tenim molta feina! –repeteix la Nona.

Tots ens asseiem fent xivarri, alguns com jo, amb la bata descordada i amb el camió dins la butxaca perquè no el vegi ningú. La Laia em torna el llapis que li vaig deixar ahir i els dos deixem els deures sobre la taula. Quan ja hi ha silenci, la mestra ens demana:

–Porteu-me els deures.

Sento el nyec-nyec de les cadires, el garranyic-garranyac de les taules, els nens i les nenes que corren... La Nona ens saluda d'un a un: ja estàs bé, Lluç?; has millorat, Arnau, continua així; no t'esveris, Wendem; Laia, corda't els botons de la bata...

Mentre jo també me'ls cordo, veig com l'Albert s'entrebanca amb la motxilla d'en Xavier i l'esbronca:

–Treu la motxilla d'aquí! De poc caic per culpa teva.

–Ets tu, que no saps ni caminar, patata, que ets un patata! –crida en Xavier.

–A mi no m'insultis! –explota l'Albert.

Aquí se'n muntarà una de grossa!, penso, però la mestra els fa seure, tots callem i comença a explicar:

–La història no és només la de les tribus que vivien a les cavernes, la dels egipcis amb les piràmides o la dels romans d'Empúries; vosaltres també en teniu, d'història, la vostra i la de les vostres famílies.

En Jordi, que s'asseu rere meu, aixeca la mà i la Nona li pregunta:

–Què vols dir?

–Que jo he vist les piràmides i són molt maques i altes i les van fer fa una pila de temps. Però ara vull dir que quan jo vaig néixer el pare i la mare s'estimaven molt, però ara no.

Em quedo garratibat, en Jordi té els ulls com dues puntetes d'agulla, com si s'aguantés les llàgrimes que volen sortir! Bufa!, li deixaré jugar amb el camió de bombers a l'estona de pati, ja dic jo que això que els pares no estiguin junts no deu fer gaire gràcia. La Nona continua:

–Però la vostra història, la història de la vostra família, també és important i això és el que escriurem: el vostre llibre d'història. Què us sembla que hauria de portar aquesta història?

La Laia respon convençuda:

–Quan vam néixer, on, d'on són els nostres pares, els avis...

–Molt bé, Laia, també hi podem posar aventures que us van passar de petits, els germans... A veure, un voluntari que comenti on va néixer, històries familiars...

Tots alcem les mans. La mestra somriu:

–Va, Chaimae, digues la teva.

–Jo vaig néixer molt lluny d'aquí, a les muntanyes de l'Atles, al poble de Kella M'Gouna, la meva germana gran està allà.

–Tens cap fotografia?

–Només una en què estic amb la mare i el pare, quan jo vaig néixer encara no teníem màquina de retratar.

I jo tinc la mà aixecada i la Nona ni cas, els altres xerren pels descosits, segur que es pensa que sóc invisible. L'abaixo enfadat i la mestra, com si endevinés què em passa pel cap, em pregunta:

–I tu, Enric?

–Quan era petit, em vaig casar amb el pare i la mare.

La classe riu a cor què vols i m'enfado, què s'han pensat! La mestra em diu:

–Explica't millor, que ho volem entendre.

–Quan jo vaig néixer, no estaven casats, però quan jo tenia tres anys, ho van fer. Surto a totes les fotografies del casament!, a totes! –responc enfadat.

–Ara ho entenc; tu no et vas casar, tu vas assistir al casament.

Però si jo he dit el mateix, no entenc per què han rigut! La Nona ens assegura que farem un llibre d'història ben bonic, que a partir d'ara busquem fotografies de quan érem petits i que preguntem als pares i als avis allò que recordin. Ens mostra uns fulls lligats amb espiral plens de fotografies i d'es-crits:

–Mireu aquest llibre d’història, és d’un alumne de l’any passat.

Amb la Laia, ho veiem la mar de bé; fotografies d’un nadó al bressol, de pares, d’avis, a la platja, a la Mola d’excursió... Sota cada fotografia hi ha un escrit que la Nona ens llegeix. Quan tots ja hi hem ficat el nas, continua:

–Busqueu una carpeta vella i hi aneu guardant les fotografies, unes quinze o setze, i en un paper d’esborrany escriviu les històries que us expliquin a casa. Obriu l’agenda i apunteu que la setmana vinent, d’avui en vuit, revisarem com teniu la preparació del vostre llibre d’història.

La Laia i jo traïem l’agenda. La mestra escriu a la pissarra «La carpeta de la meva història» i ens anima:

–Serem capaços de fer un treball ben fet? Au, poseu fil a l’agulla avui mateix!

–I tant que sí –xiuxiueja la Laia.

I jo afegeixo:

–És més divertit que fer rengleres d'operacions. Serà guai!

Mentre ens preparem per anar al pati, la Laia ja m'explica mil històries d'un avi que té a Alemanya, del pare que és fuster i s'ha construït un vaixell de vela, de la germana que ja està a l'institut, del dia que van anar amb el vaixell fins a Menorca... xerra que xerra els dos fins que sentim el timbre que ens avisa de l'hora del pati.

Al pati, m'assec amb en Jordi prop del sorral dels més xics i construïm una carretera com si fos la del desert, imitant el Ral·li París-Dakar. En un moment s'apropen un grup de companys, que, amb l'entrepà a la mà, fan córrer els cotxes per muntanyes de dunes, passen per un oasi on beuen aigua, omplen els radiadors

i netegen els cotxes. El meu camió de bombers porta una grua i té una feina de por; a dos cotxes se'ls ha trencat el canvi i els ha de remolcar, mentre un camió s'ha perdut i l'ha d'anar a buscar. El d'en Jordi, que té tracció a les quatre rodes, és el que guanya la cursa. Ho celebro a cor què vols, aplaudeixo fort fins quasi trencar-me les mans i els altres em segueixen. Abans de pujar a classe en Jordi s'entristeix:

–Aquest cap de setmana em toca anar amb el pare a Manresa i em perdré el partit de les semifinals de bàsquet.

–Quina ràbia!, tu ets el millor pivot!, demana-li que per favor et deixi quedar, que si no perdrem.

–Em dirà que no, ja ho veuràs! –respon compungit.

–Però ho has de provar, truca-li i li ho demanes!

1r dia: dimecres a la tarda

A la tarda, espero la mare assegut al banc del pati, els companys han marxat, si almenys tingués els cromos d'en Jordi, m'entretindria, estic cansat d'haver d'esperar, caram! Quan m'aixeco impacient per veure si arriba, la descobreixo tombant la cantonada saludant-me amb un somriure, agafo la motxilla de terra i corro cap a ella.

–Perdona, gafarró, se m'ha fet tard. Anem

a recollir la Mireia. –La mare s’atura i em pica l’ullet.– De camí... què berenaràs?

–Un croissant de xocolata! –de sobte em marxa el mal humor.

En menjaria un fotimer de vegades, són tan bons!, però amb la mare vam pactar que en menjaria una vegada a la setmana; ella no sap, però, que els avis em donen uns centimets, diu l’àvia, i me’n compro d’amagat.

Travesso el carrer i la mare em pregunta amb interès:

–Com ha anat l’escola, què has fet?

–Cada tarda t’haig d’explicar el que faig? –rondino.

–Mi-te’l ell, amb el que m’agraden a mi les aventures de l’escola, i avui me’n quedaré sense! –la mare somriu.

Ai, aquesta mare que sempre vol notícies... rumio; sí que tinc una cosa!

–Haig de fer un llibre sobre la nostra història, amb fotografies, escrits sobre coses que m’han passat... Tu m’explicaràs què feia de petit, oi?

–És clar que sí!

–Va! Una, explica’n una! *Sispli!*

La mare fa cara de pensar i em diu:

–Un dia et gronxava al bressol tan fort, tan fort, que de poc surts disparat endavant.

Entrem rient al forn; la mare compra el pa per sopar i el croissant per a mi, i després recollim la Mireia a l’escola bressol. Ja a casa la mare em proposa:

–Podries fer els deures aviat i, quan la nena dormi, tu i jo busquem fotografies i parlem del llibre d’història. Què et sembla?

–Ok! –i piquem de mans a l’estil dels jugadors.

Endrapo el croissant, boníssim!, i bec el got de llet amb xocolata mentre veig el Do-

raemon corrent amunt i avall de la pantalla del televisor amb en Gegant, en Nobita i en Tsuneo. Els deures, que pesat que és això de fer deures!, els faig a l'habitació; problemes del quadern que enllesteixo d'una revolada, després agafó el camió de bombers i el netejo de fang, demà l'he de tenir preparat per a la propera cursa. El pare entra animós:

–Hola, croqueta de cansalada, com ha anat? Com és que estàs jugant?, i els deures? –s'ajup per besar-me.

Acostumat comestic que el pare dispari sempre un reguitzell de preguntes, li responc amb un senzill:

–Tot bé, i tu?

–Jo també. La mare m'ha comentat que has de fer un treball sobre la teva història; és el teu primer treball, t'estàs fent gran!, felicitats! –es treu l'americana i es deslliga la corbata.

–Doncs ja que m'estic fent gran puc anar i tornar sol de l'escola? –aprofito l'avinentesa.

–Encara et falten moltes passades! –El pare riu a cor què vols.– Acompanya'm a canviar-me, trapella!

L'avi Pere ara està jubilat, però abans treballava en un fàbrica tèxtil i sempre deia aquesta dita per dir que encara et falta molt per ser gran. Un dia em va explicar que per fer roba s'han d'entrellaçar dos fils; l'ordit i la trama, i cada vegada que un s'entrellaça amb l'altre se'n diu passada.

Deixo el camió sobre el prestatge i el segueixo. Mentre el pare es desvesteix, volto pel llit gran fent la croqueta fins que el pare m'enganxa pels peus i em tiba:

–Fora del meu llit, croqueta de cansalada! –exclama abraonant-se sobre meu.

Al cap d'una estona, suats i descabellats, baixem al menjador, mirem els àlbums de fotografies i en triem tres: una acabat de néixer a l'hospital en què no em reconec, no tinc ni un cabell a la closca i tinc els ulls tancats; una altra escopint el meu primer triturat, la mare divertida, i la del casament on hi som tots tres, tal com vaig explicar a l'escola i tots van riure tant. Me la miro i pregunto encuriós:

–Com és que no us vau casar abans que jo nasqués?

–Perquè tu no hi haguessis pogut venir –el pare riu i m'omple de pessigolles.

M'encanta que el pare em faci pessigolles i, estirat al sofà, me les aguento tant com puc fins que exploto a riure; que bé estar amb el pare sense la figaflor de la Mireia. Ens asseiem, l'un al costat de l'altre, com si fóssim iguals i li demano:

–Explica'm alguna història.

El pare rumia, fa una ganyota amb el front i al cap d'uns segons comença:

–Doncs, una vegada, encara anaves a l'escola bressol, et vaig vestir tan de pressa sobre el llit que les mestres van trobar un mitjó meu dins els bolquers –sospira envermellit–, vaig passar molta vergonya quan me'l van tornar al migdia.

–Apa-li! Una altra, una altra! –crido ben engrescat.

–Tenies quatre anys, el dia de la mona vas sortir de casa els oncles de Caldes de Montbui sense que nosaltres ho veiéssim i te'n vas anar tot sol fins a la Font del Lleó. No saps com vam patir buscant-te, i al cap de ben bé una hora et veiem tornar, tan content, amb una ampolla de plàstic plena d'aigua fumejant; per banyar-te, deies.

–D'aquesta, me'n recordo, l'aigua feia pudor de pets podrits, però jo la portava per a l'àvia, perquè les senyores que hi havia a la plaça davant la font deien que deixava la pell molt fina.

–Vaja, vaja! Au, rentat les mans, que ja sento la flaire dels galets ballant dins la sopa.

M'assec a sopar amb els pares, la Mireia ja dorm, avantatges de ser gran! Se m'ocorre aprofitar, ara que els veig contents, per insistir:

–Em vau prometre que quan fos més gran tindria les claus de casa. Demà m'haig d'esperar una hora que vingui la mare. Va, *perfa...*

I me'ls miro aguantant l'alè; em sembla que les cares són serioses, sento un rau-rau a l'estómac fins que el pare esbossa un somriure:

–D'acord, croqueta de cansalada, però si m'assabento que voltes pel carrer, te les prenc per un mes. Jo tinc molts espies a tot arreu...

Quins deuen ser els seus espies? El pare no em coneix!, sabré enganyar-los i podré voltar i xafardejar per la botiga de joguines, segur! Els faig el petó de bona nit i pujo a l'habitació.